

Müzik Dinleme, ?ark? Söyleme ve Çalg? Çalmaya Yönelik Gudu Ölçekleri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Müzik Dinleme, ?ark? Söyleme ve Çalg? Çalmaya Yönelik Gudu Ölçekleri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26373>

Özet

Bu çal??ma, bireylerin üç temel müzikal aktiviteye (müzik dinleme, ?ark? söyleme ve çalg? çalma) yönelik güdü düzeylerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis üç ayrı ölçek setini sunmaktadır. Ölçekler, geçerlik ve güvenilirlik analizleri yapılarak psikometrik açıdan sağlam bir zemin üzerine inşa edilmiştir. Ölçek geliştirme süreci, faktör analizi gibi yapı geçerliliği yöntemlerini ve madde istatistikleri ile bölünmüş test çözümlmelerini içeren güvenilirlik hesaplamaları kapsamaktadır. Sonuç olarak, bu çal??ma müzik psikolojisi alanında kullanılmak üzere 3'lü Likert formatında, spesifik motivasyonel yapılar ölçeğin araçları sağlamıştır.

Anahtar Kelimeler

Güdü, Müzik Motivasyonu, Müzik Dinleme, ?ark? Söyleme, Çalg? Çalma, Ölçek Geliştirme, Faktör Analizi, Psikometri

Yazarlar

Gülcan Ate?, Sabahat Burak

Amaç

Bu ölçek setinin temel amacı, bireylerin müzikle ilişkili üç farklı temel davranış biçimine yönelik sahip oldukları motivasyonel eğilimleri ayrı ayrı ve güvenilir bir şekilde ölçebilecek psikometrik araçları geliştirmektir. Müzik dinleme, ?ark? söyleme ve çalg? çalma eylemlerinin her biri, kendine özgü güdüsel temellere dayanabilir; bu nedenle, araştırmacılar bu üç alanı bağımsız ölçeklerle incelemeyi hedeflemiştir.

Bu çal??ma, mevcut müzik motivasyonu literatürüne katkı sağlamak amacıyla yürütülmüş bir ölçek geliştirme çalışmasıdır. Geliştirilen bu araçlar, eğitim bilimleri, sanat psikolojisi ve müzikolojideki araştırmacılara, bireylerin müzikal ilgi ve katılım düzeylerinin ardındaki güdüsel dinamikleri anlamada yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Yapısal Kavram

Ölçek setinin ölçtüğü temel yapısal kavram, bireyin müzikle aktif veya pasif etkileşimde bulunma isteğini ve nedenlerini ifade eden müzik güdüsüdür. Bu güdü, genel bir yapı yerine, spesifik davranışsal alanlara ayrılmıştır:

Müzik Dinlemeye Yönelik Güdü

?ark? Söylemeye Yönelik Güdü

Çalg? Çalmaya Yönelik Güdü

Her bir alt ölçek, ilgili müzik aktivitesine yönelik bireysel motivasyonun içsel (keyif, rahatlama) veya dışsal (sosyal baskı, performans) bileşenlerini yakalamayı amaçlamaktadır. Örneğin, Müzik Dinleme Ölçeği, dinlemenin getirdiği rahatlama ve haz gibi içsel faktörlere odaklanırken; ?ark? Söyleme Ölçeği, sosyal veya fiziksel zorluklar gibi daha karmaşık motivasyonel engelleri veya etkileri değerlendirir.

Geçerlik

Geliştirme çalışmasının doğası gereği, toplanan verilerin yapı geçerliliği, istatistiksel yöntemlerle detaylı olarak incelenmiştir. Yapı geçerliliğini tesis etmek için temel olarak faktör analizi kullanılmıştır.

Bu analiz, ölçek maddelerinin teorik olarak öngörülen alt boyutlara doğru bir şekilde temsil edip etmediğini test etmeyi sağlamıştır. Ölçeklerin, birbirinden ayrı üç farklı güdüsel yapıya öltüğünü kanıtlamak, elde edilen skorların yorumlanabilirliğini açısından kritik öneme sahiptir.

Güvenirlik

Ölçeklerin iç tutarlılığı ve kararlılığı belirlemek amacıyla kapsamlı güvenilirlik hesaplamalarına başvurulmuştur. Güvenirlik analizleri, özellikle madde istatistikleri ve bölünmüş test çözümlenmeleri (split-half analysis) kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Madde istatistiklerinin incelenmesi, her bir maddenin toplam ölçek puanına katkısı ve iç tutarlılığı değerlendirilmeye olanak tanımıştır. Bölünmüş test çözümlenmeleri ise, ölçeğin rastgele iki yarıya bölündüğünde elde edilen sonuçların tutarlılığı göstererek ölçeğin genel güvenilirliği hakkında önemli bilgiler sunmuştur.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme sürecinin temelini oluşturan faktör analizi, maddelerin altında yatan teorik yapıları ortaya çıkarmak için kullanılmıştır. Bu analiz, özellikle yapı geçerliliğinin sağlanmasında merkezi bir rol oynamıştır.

Faktör analizi, bağılangıçta oluşturulan madde havuzunun, gerçekten de üç ayrı ve anlamlı faktör (Müzik Dinleme, ?ark? Söyleme ve Çalg? Çalma G?düleri) altında toplandığını doğrulamak amacıyla uygulanmıştır. Bu istatistiksel doğrulama, ölçek setinin çok boyutlu yapılarının geçerliliğini desteklemektedir.

Ölçme Aracı

Test Türü: Ölçek Geliştirme (Orijinal)

Format: Likert Tipi Derecelendirme

Mevcut Dil: Türkçe

Pop?lasyon Grubu: Genel Pop?lasyon veya E?itim Alan Bireyler (Müzikle ilgilenen gruplar)

Ya? Grubu: Çal??man?n ba?lam? (S?n?f Ö?retmenli?i E?itimi Sempozyumu) göz önüne al?nd???nda, genellikle yeti?kinler veya üniversite ö?rencileri.

Pop?lasyon Detaylar?: Detayl? pop?lasyon bilgisi kaynakta sunulmam??t?, ancak ölçekler müzik aktivitelerine yönelik motivasyonu ölçtü?ünden, müzikle etkile?imde bulunan bireyleri hedeflemektedir.

Test Metodolojisi: Üç ba??ms?z alt ölçekten olu?an, kat?l?mc?lar?n belirli ifadelere kat?lma düzeylerini de?erlendirdi?i öz bildirim envanteri.

Anahtar Kelimeler

Müzikal Davran??, Motivasyonel Ölçüm, G?dü Ölçe?i, Psikometrik Özellikler, Müzik E?itimi, Yap? Geçerlili?i

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: gulcan.ates07@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Bildiri sunumu (18. Uluslararası S?n?f Ö?retmenli?i E?itimi Sempozyumu, Antalya, 2019) ile ili?kilidir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2019

?zinler ve Ücret: Ölçeklerin kullan?m? için yazarlar ile do?rudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. ?leti?im e-posta adresi yukarıda belirtilmiştir.

Eri?im Linki: Çal??man?n sunum materyallerine veya ilgili belgelere a?a??daki Google Drive bağlant?s?ndan erişilebilir: drive.google.com

Kaynaklar

Ate?, G. ve Burak, S. (2019). *Müzik dinleme, ?ark? söyleme ve çalg? çalmaya yönelik güdü*

ölçeklerin geli?tirilmesi. 18. Uluslararası S?n?f Ö?retmenleri E?itimi Sempozyumu'nda sunulan bildiri, Antalya, 16-20 Ekim 2019.

Müzik Dinleme, ?ark? Söyleme ve Çalg? Çalmaya Yönelik G?dü Ölçeklerinin Maddeleri

Ölçekler 3'lü Likert tipi derecelendirme kullanmaktadır (1= Hiç Kat?lm?yorum, 2=Az Kat?l?yorum, 3= Kat?l?yorum).

1. Müzik Dinlemeye Yönelik G?dü Ölçe?i: 11 maddeden olmaktadır. Örnek madde: 4. madde, "Müzik dinlemek beni dinlendiriyor."

2. ?ark? Söylemeye Yönelik G?dü Ölçe?i: 15 maddeden olmaktadır. Örnek madde: 9. madde, "?ark? söylemek beni fiziksel olarak zorluyor."

3. Çalg? Çalmaya Yönelik G?dü Ölçe?i: 9 madden olmaktadır. Örnek madde: 3. madde, "Çalg?n?n sesinden ho?lan?yorum."